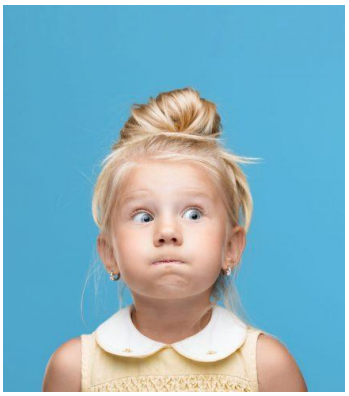

Czym jest wada wymowy?

Wada wymowy to niemożność wymawiania jednego, kilku czy kilkunastu dźwięków. Najczęściej objawia się zniekształceniami, zastępowaniem lub opuszczaniem głosek. Jeżeli zaburzona jest artykulacja kilku głosek jednocześnie, mowa staje **się** niewyraźna, a czasami wręcz niezrozumiała dla otoczenia.

Jakie wady wymowy występują najczęściej u dzieci?

SYGMATYZM — czyli tak zwane seplenienie, jest najczęściej spotykanym zaburzeniem wymowy obserwowanym u dzieci . Polega na nieprawidłowej artykulacji głosek **s, z, c, dz**, lub **sz, ż, cz, dż** oraz **ś, ź, ć, dź**. Najczęściej spotykane jest seplenienie międzyzębowe (mysz – mys, myś; szafa – safa), kiedy język jest spłaszczony i wysuwa się między zęby;

ROTACYZM – nieprawidłowa artykulacja głoski /r/, zamienianie jej na głoskę /l/ lub /j/, lub pomijanie głoski /r/ w wymowie, np. rower – lowel, jowel, owel.

KAPPACYZM I GAMMACYZM – nieprawidłowa realizacja głosek /k,g/, zamienianych najczęściej na /t,d/, np. kura-tura;

LAMBDACYZM – nieprawidłowa artykulacja głoski /l/, najczęściej zamieniana na /j/, lub pomijana w wymowie,np. lalka – jajka; las – as;

DYSLALIA WIELORAKA – zaburzenie polegające na występowaniu jednocześnie kilku wad wymowy. W takiej sytuacji mowa dziecka jest bełkotliwa, niezrozumiała dla otoczenia, gdyż ilość zaburzanych głosek jest tak duża, że wyrazy nie przypominają swojego prawidłowego brzmienia.

Jakie są najczęstsze przyczyny wad wymowy?

Zakres zaburzeń językowych jest bardzo szeroki, dlatego też wady wymowy mogą mieć swoje przyczyny u różnych źródeł. Statystyki wskazują, że najczęstszą przyczyną jest niska sprawność narządów artykulacyjnych dziecka. Do innych powodów można zaliczyć wady zgryzu, złą budowę narządów artykulacyjnych, jak również wady słuchu. Wśród powodów wad wymowy znajduje się również wiele zaburzeń fizjologicznych pozornie niezwiązanych z mową, takie jak, np. obecność trzeciego migdałka oraz częste infekcje górnych dróg oddechowych. Warto dodać, że wady wymowy u dzieci mogą być spowodowane nieodpowiednimi wzorcami artykulacyjnymi. Trzeba pamiętać, że dzieci w trakcie procesu mówienia naśladują dźwięki z otoczenia, co oznacza, że będą mówiły tak, jak otaczające je osoby. Jeśli rodzic często mówiący do malucha ma wyraźną wadę wymowy, czy ma skłonność do celowego zdrabniania słów i ich przeinaczaniaczy, istnieje duże ryzyko, że dziecko nieświadomie ją powieli.

Ogromny wpływ na powstawanie wad wymowy u dzieci mają nieprawidłowości w przebiegu czynności: gryzienia, żucia, odgryzania, połykania, które wynikają najczęściej ze zbyt długiego zwlekania z podawaniem pokarmów stałych, stosowania butelek ze smoczkiem, ssania smoczka/kciuka zbyt długo, utrzymywania się infantylnego połykania. Niektórzy specjaliści zalecają, by ssanie smoczka zakończyło się nawet około 6 miesiąca życia, inni radzą, by zrobić to około 18 miesiąca lub nie później niż przed skończeniem 2 roku życia. Rodzicom podpowiada się także, by już od samego początku starali się ograniczać ssanie do sytuacji, kiedy jest to konieczne, np. podczas usypiania dziecka. Jeśli chodzi o butelkę ze smoczkiem natomiast, większość pediatrów jest zdania, że najlepszy wiek na pożegnanie z butelką to dwunasty miesiąc życia dziecka.

Oprócz wyżej wymienionych przyczyn powstawania zaburzeń artykulacyjnych u dzieci, istnieją również o wiele poważniejsze uwarunkowania, a mianowicie:

- uszkodzenia ośrodków i dróg nerwowych unerwiających narządy mowy,
- nieprawidłowe funkcjonowanie centralnego układu nerwowego.